

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1—.

"TABOR" izhaja vsak dan, razen
nedelje in praznikov, ob 12, uri
datuma naslednjega dne, za stane
mesečno po ceni D 10—, za ino-
mestno D 18—, dostavljen na dom
D 11—, na izkazuje D 10—.
Izmeniti po dogovoru.

Naročila se pri upravi "TABORA"
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Postnina plačana v gotovini.

Cena današnje številke 1 Din.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 27.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritisliče dno. Tele-
fon št. 24. — Št. št. postročkovni
vračal št. 11.781.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Rokopisi se ne vračajo.

Naslov

Maribor, petek 30. oktobra 1925.

Leto: VI. — Številka: 247.

BORZA

CURH, (Avala) 29. oktobra. (Izv.)
Pariz 21.75, Beograd 9.20, London 25.15 1/2
Berlin 123.55, Praga 15.375, Milan 20.47 1/2
Newyork 519, Dunaj 73.15, Brüssel 23.35,
Budimpešta 0.00721, Varšava 865, So-
fija 3.775.

Državni budžet 1925/26

Pregled izdatkov posameznih ministrstev.

BEOGRAD, 29. oktobra. Danes dopol-
ne so dobili poslanci in drugi politični
krogi pregledno tabelo državnega bud-
žeta za l. 1925-26. Budžet bo prekomogo-
če izročen skupščini. Vladni krogi raču-
najo s tem, da bo do konca decembra že
rešen in bo lahko stopil v veljavo že s
1. januarjem.

Iz budžeta povzamemo sledeče zaokro-
žene podatke.

1. Najvišja državna uprava 965 mi-
lijonov;
2. tekoči državni dolgovi 514 milio-
nov;
3. pravosodno ministrstvo 372 milj.;
4. prosvetno ministrstvo 1 milijardo
200 milijonov (zvišan skoraj za 1 mili-
jardo);
5. ministrstvo za vere 602 milijona;
6. notranje ministrstvo 1 milijardo;
7. ministrstvo narodnega zdravja 400
milijonov;

V Narodni skupščini

Debata o invalidskem zakonu.

BEOGRAD, 29. oktobra. Današnja se-
ja, ki se je začela ob 10. uri, je stala še
vedno pod vtisom vesti o razvoju grško-
bolgarskega konflikta, odnosno večeraj-
šnje kratke debate o njem. Naglasa se,
da je bil zunanji minister dr. Ninčić kot
odgovoren činitelj zelo rezerviran, med-
tem ko je opozicijski poslanec Angjeli-
nović zadel predmet v živo ter je kratko
in jasno preziciral stališče naše države
napram Bolgariji in Grčiji.

Po običajnih formalnostih je skup-
ščina nadaljevala debato o invalidskem
zakonu. Govoril je samostojni demokrat
dr. Popović in kritiziral vladni osnu-
tek zakona. Posebno strogo je grajal
razliko, ki jo predvideva zakon med
srbskimi in črnogorskimi odnosno dru-
gimi invalidi.

Za njim je govoril demokratski po-
slanec Milan Groč, povdarjajoč, da je
treba invalidske pristojbine zvišati.

Predvideno je, da se bo danes ali ju-
tri generalna debata končala, nakar se
bo pričela specialna debata, ki bo kon-
čana koncem novembra.

Blokada Grčije?

Če se ne bo pokorila sklepom sveta D. N.
PARIZ, 28. okt. O grško bolgarskem
sporu poroča »Paris-soir«, da bo Društvo
narodov odločilo šele v decembru o zaht-
evah Bolgarske in Grčije glede odškod-
nine.

SOFIJA, 28. oktobra. Sovražnosti so
bile ustavljene in čete so se umaknile
vsaka na tla svoje države.

BEOGRAD, 29. okt. Po poročilih iz
Pariza zanima diplomatske kroge pred-
vsem potek tajne seje sveta Društva na-
rodov, v kateri se bo obravnavalo sta-
lišče Grčije napram Društvu narodov.
Zastopniki velesil so v tajni seji uvide-
li, da Grčija ne smatra strogi nastop D.
N. dovolj resnim, ker je mnenja, da se
je D. N. po Nemčiji interpretiranjem 16.
člena statuta D. N. odrekla vsem vo-
jaškim sankcijam. V slučaju, da se Gr-
čija ne pokori sklepom sveta D. N. se
bo uporabilo proti nji učinkovito sred-
stvo — pomorska blokada, katere se bo-
do udeležile edine angleške, francoske,
italijanske in španske mornarice.

Nova Painlevéjeva vlada?

PARIZ, 29. oktobra. Mandat za sesta-
vo nove vlade je dobil prejšnji minist-
ski predsednik Painlevé. Ob 2. uri zjut-
raj so se razširile vesti, da bo Painlevé
prevzel mandat finančnega ministra.
Od prejšnjih ministrov bi stopili v novo
vlado: Briand, de Monzie, Schramek,
Borel, Dalloos, Duraufour in Antier in

sicer s dosedanjimi portfelji. Na novo
bi vstopili v vlado: Daladiere (vojna),
Loucher (trgovina), Chautemps (koloni-
je) in Perier (javna dela).

Naduta Mussolinijeva fraza o mejah

RIM, 28. okt. Mussolini je v govoru,
ki ga je imel v »Scali« izjavil med dru-
gim, da obstojajo izven Italije struje, ki
z novimi mejami niso zadovoljne. Mora
se reči končnoveljavno: če obstojajo
sploh kje pravične meje, tedaj so to sa-
mo one, ki jih ima Italija.

Dnevna kronika

Prevrat

Zadnji oktoberski dnevi nas spomi-
njajo velikih dogodkov, ki so se godili
l. 1918, v naši domovini. Uresničili so se
dolgoletni upi, narod je vzel svojo usod-
o sam v roke; tresli so se nasilniki od
strahu, nad evropskimi bojišči pa se je
pojaviła zarja miru. Bili so dnevi polni
navdušenja in rožnatega optimizma,
dnevi, ko je ves narod pričakoval, da se
bodo izpolnila tudi najnailnejša njego-
va pričakovanja. Kakor so se naši dedje
spominjali z gorkimi čustvi slavnih dni
l. 1918, tako ne bomo mi, ki smo z vso
dušo doživljali narodni in državni pre-
vrat, nikoli pozabili l. 1918, ki je daleko
prekosilo »zarjo narodov« — l. 1918. Dasi
so sledili dnevni navdušenja dnevi razo-
čaranja in zdravejšega, realističnega
pogleda na vse te pojave, se bomo pač
ob vsaki obletnici z radostjo spomnili
»medenih tednov« narodne svobode. Ze-
leti bi bilo, da bi imel narod tudi danes
vsaj nekaj tistega navdušenja, zakaj
navdušenje sladi delo. Danes je delo
vse; podrobno, smoteno delo za gospo-
darski in kulturni napredek, za politič-
no konsolidacijo, za socialno pravičnost.
Treba je, da velike besede ob prevratu
postanejo dejstvo! Do tega pa je še da-
leč!

— Proslava 7 obletnice obstoja ČSR
se je vršila na slovesen način v Ljub-
ljani, kjer jo je priredil priljubljeni ge-
neralni konzul g. dr. Beneš, dalje v Beo-
gradu, v Skoplju in drugod. Zelo slove-
sno so jo slavili na Češkoslovaškem. Ob
tej priliki je sprejel prezident Masaryk
ves diplomatski zbor in je odgovoril na
doyenovo častitko s pomembno politično
izjavo, v kateri se je dotaknil ugodnega
mednarodnega položaja locarnskega spo-
razuma in dejal k sklepu: konferenca v
Locarnu napoveduje Evropi boljše dni,
dneve miru in počitka, dneve pacifiistič-
nega sodelovanja vseh evropskih dr-
žav.

— Nogo si je zlomil gosp. Janko Jle-
župnik v Rušah. Včeraj zvečer se je na
potu s Smolnika pri Rušah spodtaknil
ob kamen ter padel tako nesrečno, da je
obležal z zlomljeno nogo. Danes so ga
prepeljali v tukajšnjo bolnico. Obče pri-
ljubljenemu župniku in znanemu lovcu
želimo tudi mi skorajšnje okrevanje.

— Milan Blažič — slovenskega rodu.
Kakor smo poročali, so albanski kačaki
ujeli v nedeljo ohridskega okrožnega
načelnika Milana Blažiča in ga skupno
z nekim protom in šoferjem odvedli ne-
znano kam. Naše oblasti so podvzele vse
ukrepe, da čimprej ujetnike rešijo. Ka-
kor poroča beograjska »Politika«, je Mi-
lan Blažič, ki velja za najspodobnejšega
uradnika v Južni Srbiji, po očetu Slove-
nee. Njegov oče je bil nekoč učitelj v
Bosni, sin Milan pa je bil vzgojen pri
svoji teti v Beogradu. »Politika« pristav-
lja: »Po rodu iz našega skrajnega seve-
ra, se je Milan Blažič na našem jugu ču-
til kakor da je med svojimi. Morda je
baš zbog krvnega križanja in sredine, v
kateri je rasel, bil med prvimi, ki so
občutili ves slovanski jug kot našo skup-
no hišo.«

— Samomor prekmurskega učitelja.
V soboto 24. t. m. se je ustrelil v vlaknu,
ki je vozil proti Murski Soboti, mladi
ženavelski učitelj Arpad Benkovič. Za-
danje čase se ga je lotevala melanholija
in je bil z ženo tistega dne na potu v
Ljubljano, da bi se dal preiskati po
specijalistu za živčne bolezni. V Mursko
Soboto ga je vlak pripeljal mrtvega.

— Trgatev v Dalmaciji. Po poročilu
velikega župana splitske oblasti je ve-
čina vina iz leta 1924 že razprodana. Tr-
gatev se je začela po različnih krajih v
začetku polovice pr. meseca, a končala
je pretekli teden. Računa se, da bo do-
nos za 12 do 15% manjši od preteklega
leta. Ne samo, da je letošnja produkcija
vina padla v kvantiteti, ampak je tudi
kvalitativno zaostala za lanskim produk-
tom. Za čas trgatve je bila trgovina z
grozdom in tudi z moštom dovolj živah-
na. Po vrsti in kraju se je plačevalo be-
lo grozdje po 2 do 3 Din, črno od 1.50 do
2 Din za kilogram a sorazmerno enako
tudi mošt.

— Nova ureditev urnika na meščan-
skih šolah. Prosvetno ministrstvo je iz-
dalo važno naredbu glede obveznih ur
za meščanskošolske učitelje. Število ob-
veznih ur znaša tedensko 20. Učitelji, ki
službujejo 10 ali čez 20 let, morajo pou-
čevati 20 ur tedensko. Za razrednike je
določenih 21 ur tedensko. Ako meščansko
šolski učitelj zbolí, morajo splniti su-
plirati en mesec brezplačno. Ravnatelj
meščanskih šol morajo poučevati 10 ur
tedensko. Na meščanskih šolah, kjer je
več oddelkov kot štiri, se število teden-
skih ur zmanjša z vsakim novim oddel-
kom za 1 uro. Ravnatelj onih meščan-
skih šol, ki imajo več kot 14 oddelkov,
so pouka prosti. Za nadure je določen
honorar v znesku 14 Din za katerikoli
predmet.

— Bolgarske izgube v spopadih z Grki.
Bolgarska agencija javlja službeno, da
znaša uradno ugotovljeno število mrtvih
in ranjenih 50 mož in žena. Od teh je
27 vojakov, ostali pa so meščani. Poleg
tega so 11 vojakov Grki vjeli in jih —
kakor se doznava — pomorili.

— Tragikni prizor v garderobi budim-
peštanske primadone. Iz Budimpešte po-
ročajo dne 28. tm. V garderobo prima-
donna mestnega gledališča Bere Mol-
nárjevo so stopili tik pred predstavo de-
tektivi in vprašali igralko, nima li pri
sebi veleposestnika Evgena Rotha. Pri-
madonna se je od razburjenja onesve-
stila, ko pa so detektivi malce prebrska-
li kotliče, so našli za neko omaro —
dolgo iskanega Rotha. Roth je bil igral-
kin ljubimec in je zapravil radi nje tež-
ke svote; nazadnje si je pomagal z go-
ljutijo, radi česar so ga oblasti dolgo za-
sledovale, dokler ga niso iztaknile v i-
gralkini garderobi.

— Pozor na mlade begunce! Pod tem
naslovom v »Taboru« z dne 21. oktobra
1925 popisani beg dveh dečkov iz Rad-
vanja pri Mariboru izpopolnjujemo da-
nes v toliko, da so pobegla dečka minu-
le dni našli pod Pohorjem, kjer sta ta-
borila in pekla kostanje. Odvedli so ju
k njunima gospodarjema v Radvanje.

kjer nadaljujeta službo kot pastirja in
obiskujeta šolo.

— Zepni kolekar »Jadranske stražec«
za l. 1926, bo izšel začetkom novembra
v latinici in cirilici. Najtopleje ga pri-
poročamo vsem ljubiteljem našega
morja.

Upit

narodnih poslancev dr. Gregorja Žerja-
va in dr. Ljudevita Pivka na g. ministra
prosvete v zadevi učiteljskih naturalnih
stanovanj.

Člen 39 činovniškega zakona določa:
»Kdor ima stanovanje od državnega ali
samoupravnega telesa, ima pravico do
stanarine samo v toliko, kolikor preseza
stanarina, ki bi mu drugače pripadala,
vrednost stanovanja, ustanovljeno po
krajevnih razmerah.«

Na podlagi te določbe se je pričelo
državnemu uradništvu odtegovati od
stanarine zneske, ki predstavljajo vred-
nost naturalnih stanovanj. Ni pa se ta
določba raztegnila le na državna natu-
ralna stanovanja in na stanovanja, ki
jih dajejo uradništvu samoupravna te-
lesa t. j. oblastne in sreske uprave, tem-
več se je ta člen raztegnil tudi na uč-
teljska naturalna stanovanja, ki jih pre-
jema učiteljstvo od občin.

V največ slučajih dajejo občine, od-
nosno krajni šolski sveti šolskim upra-
viteljem ta stanovanja kot nekako od-
škodnino, da jim isti upravljajo šolsko
poslopje in imetje ter pomagajo voditi
posle krajnjega šolskega sveta. Ker ta
stanovanja plačujejo in vzdržujejo ob-
čine, država tudi pravno ni upravičena
do odtegljajev učiteljske stanarine za
ta stanovanja in vsekakor tudi s čl. 39 ci-
tiranega zakona to ni bilo mišljeno.

Radi tega dovoljujemo si vprašati g.
ministra:

1. Ali misli opraviti to neskladnost
in izdati potreben pravilnik za zaraču-
navanje naturalnih stanovanj?

1. Ali misli odpraviti to neskladnost
izvzeti naturalna stanovanja, ki jih da-
jejo učiteljstvu občine?

3. Ali hoče to določbo vnesti tudi v
šolski zakon?

Prosim za pismeni odgovor.

Dr. Ljudevit Pivko, l. r.

Dr. Gregor Žerjav, l. r.

Upit

narodnih poslancev dr. Ljudevita Pivka
in dr. Gregorja Žerjava na ministra fi-
nanc radi zadrževanja draginskih do-
klad upokojenim orožnikom.

Generalni ravnatelj državnega raču-
novodstva je že meseca junija 1925 vsem
finančnim oblastim izdal navodilo radi
interpelacije izraza »in njim podobnim«
v členu 1 odstavka 3 rešenja Min. sveta
D. R. br. 107201-24 od 8. oktobra 1924 o
draginskih dokladah državnim upoko-
jencem. Stem navodilom se pravilno do-
loča, da vsaki upokojenec spada ali med
činovnike, zvančnike ali služitelje. Upo-
kojenec-orožnik mora gotovo spadati
v eno teh kategorij in se razume, da ima-
jo dobivati doklade po navedenem reše-
nju.

Orožniki, ki so bili upokojeni po za-
konu od 18. febr. 1922, ne prejemaajo teh
doklad, dočim jih dobivajo orožniki, ki
so bili upokojeni pred tem zakonom. Za
Slovenijo vemo to pozitivno, verjetno pa
je, da se godi enako tudi orožnikom v
drugih oblastih. Sploh nesrečni orožni-
ki, stoječi med vojsko in policijo, nava-
dno obsedijo med dvema stoloma.

Radi tega si dovoljujemo vprašati g.
ministra financ:

1. Zakaj orožniki, upokojeni po zaku-
nu od 18. febr. 1922, ne dobivajo dragin-
skih doklad po rešenju Ministrskega
sveta od 8. okt. 1924 D. R. br. 107201-24?

2. Ali hoče odrediti preiskavo, kdo je
kriv, da se godi ta krivica in krivca ka-
znovati?

3. Jeli pripravljen odrediti izplačilo
cele razlike za nazaj in redno pro fu-
turo?

Beograd, 27. oktobra 1925.

Dr. Ljudevit Pivko, l. r.

Dr. Gregor Žerjav, l. r.

Fašistovska komedija pred milanskim Domom

Fašisti nameravajo vkorakati v — Pariz!

Milan, 28. oktobra.

Tretjo obletnico fašistovske »revolucije« so proslavili v vseh italijanskih mestih s pompom, ki je docela v skladu z italijanskim mentalitetom in zlasti še s fašistovskim nagibom k komedijanstvu, paradnim nastopom in bobnečim frazom, ki opajajo plitve glave. Največja slavnost pa se je vršila v Milanu. Tu se je zbralo največ fašistov, zato se je pripeljal semkaj tudi njihov glavni Mussolini. Najbrže je hotel s to komedijo prapiti v nebo vpijoče zločinstvo Matteottijevega procesa, ki ga fašisti neprestano odlagajo, ker je najtežja obtožba italijanskih črnosrajčnikov in njihovih smešno »revolucijonarnih« terorističnih metod.

Že v prvih jutranjih urah so se zbrale v milanskem parku fašistovske čete iz cele Lombardije. Tu je stal Mussolini in opazoval parado. Okoli 20.000 črnosrajčnikov je defiliralo pred »ducejem«.

Po paradi se je zbrala množica na velikem trgu pred milanskim Domom. Tu je govoril Mussolini, stoječ sredi 24 paradih mušketirjev. Mussolini je dejal med drugim:

»Navadil sem se, da izpolnim svoje obljube. Pred enim letom sem vas povabil na sestanek v Milano. Črnosrajčniki! — Zadovoljen sem z vami, kajti fašizem je predrl vse jezove in premagal vse težkoče; triumfalno koraka svojem cilju nasproti. Dajem vam drugi sestanek za prihodnje leto in vam zagotavljam, da se bo moja obljuba izpolnila. Vendar pa nočem kraja določiti že vnaprej. Siguren sem le, da boste prihodnje leto vi vsi z enakim navdušenjem kot danes sledili mojemu klicu. Kamorkoli vas bom poslal, nevarnostim boste izloženi in lahko vas bo zadela smrt za blagor domovine!«

Zadnje besede je naglasil Mussolini s pozerskim povdankom. Nastala je velika tišina. Nato pa so zagrmeli klici milicijarjev: »V Pariz! V Pariz!« Temu vzkliku so se pridružili tudi drugi.

Glumač Mussolini je postal blede in je dal z roko znamenje, da naj utihnejo. — Nato se je obrnil k milicijarjem in dejal z glasom poveljnika:

»Dvignite karabinke!«
Dvignilo se je 20.000 karambir v znamenje prisege.

Nato jih je Mussolini zaprisegel k zvestobi miličnemu generalu Gonzagi. »Ali hočete vedno večje in vedno glavejšo Italijo?« je vprašal Mussolini. — »Hočemo!« so odvrnili. Mussolini: »Prav je tako. Italija je naša. Živel fašizem!«

Po tej komediji so čete odkorakale, množica pa je priredila obilne ovacije glavarju Matteottijevih morilcev, ki je sedel na avtomobilu, posnemajoč pozor starorimskega triumfatorja.

Mariborske vesti

Maribor, 29. oktobra 1925

Konec stare laži o pogodbi dr. Lipold—dr. Pivko

Že v času volitev je »Straža« pisala, da sta dr. Lipold in dr. Pivko sklenila pogodbo, po kateri bi prepustil dr. Pivko, ki je kandidiral kot nosilec liste Narodnega bloka v mariborskem volilnem okrožju, svoj mandat dr. Lipoldu in prejel za to odškodnino s tem, da bi bil imenovan za ravnatelja moškega učiteljskega. Mi smo že takrat označili to trditve kot drzno laž. »Straža« je pa svoje obklevanje nadaljevala in celo priobčila nekako besedilo te pogodbe. V času volitev ni bilo mogoče vložiti tožbe, ker je bil odgovorni urednik »Straže« Vladimir Pušenjak, ki je kot član finančnega odbora Narodne skupščine užival imuniteto, in ker ni bilo pričakovati, da bi se skupščina sestala v takem času, da bi mogla skleniti izročitev poslanca Pušenjaka, predno bi razžalitev zastarela.

V svoji 59. številki z dne 15. julija t. l. pa je priobčila »Naša Straža« daljši članek pod naslovom »Dr. Lipold ali mandat ali...«, v katerem je svojo laž o pogodbi ponovila in trdila, da zahteva sedaj dr. Lipold izpolnitev pogodbe ali odškodnino. Dr. Lipold in narodni poslanec dr. Pivko sta nemudoma vložila po dr. Kodermanu tožbo proti odgovornemu uredniku »Naše Straže« g. Janušu Golecu, kateri je imel torej priliko, da svojo kleveto dokaže. Razprava se je imela vršiti dne 28. t. m. Pa kakor običajno se »Naša Straža« tudi tokrat ni poslužila ugodne prilike, ampak je svojo trditve slovesno prekalala ter se je njen odgovorni urednik zavezal, da priobči v »Naši Straži« naslednjo izjavo:

»Naša Straža« je v številki 59 z dne 15. julija t. l. objavila članek, v katerem je trdila, da sta gg. dr. Franjo Lipold in narodni poslanec dr. Pivko sklenila pogodbo o prepustitvi državnoborskega mandata proti odškodnini. Prepričali smo se, da smo bili v tej zadevi mistificirani, vsled česar svojo trditve lojalno preključujemo in obžalujemo.«

To je torej konec bedaste laži o pogodbi med dr. Lipoldom in dr. Pivkom. Zanimivo je, da pripovedujejo »Stražni« krogi, da so dobili informacije o pogodbi in celo besedilo pogodbe od gospodov iz neke druge, ne klerikalne stranke, da pa so ti gospodje sedaj ko bi bilo treba moško nastopiti, milo prosili, naj se jih ne izda in ne predlaga kot priče. Za naše žurnalistične razmere pa je značilno, da je »Straža« že takrat, ko je inkriminirani članek priobčila, dobro vedela, da je bila mistificirana in da je vkljub temu pljunila na čast svojih političnih nasprotnikov.

—

m Pevsko društvo »Jadran« poje v nedeljo (na dan Vseh svetih) pri obredu popoldne na pobrežjih pokopališčih. — Pevci se zberejo ob 3. uri popoldne pri mrtvašnici mestnega pokopališča.

m Prota Trbojevič javlja svojim prijateljem i poznanicem, da v nedeljo 1. XI. oko 10. časa daje svojo pok. supruzi u vojnoj kapeli na službi Božjoj tromesečni pomen, a oko 11. časa — ako bude lepo vreme — parastos na grobu na Mestnom pokopališču, kad če se osvetili i nadgrobni spomenik, koji vlastitom inicijativom podigoše njegovi parohijani, načemu im duboko ganut ovom prilikom najtoplije blagodariti.

m Zadeva Praprotnik - Petovar - Kristan centra »Naša Straža« pred sodiščem. »Naša Straža« je vzbudila pred nekaj meseci pozornost z senzacionalnimi članki, v katerih je očitala gori navedeni gospod razne nečednosti v zadevi Križevske opekarne. Ko bi morala svoje trditve dokazati, je kakor vedno zlezla pod klop in je svoje klevete prekalala, tako da je kazenska razprava dne 28. tm. končala s poravnavo.

m So že začeli... Pod tem naslovom je mariborski dopisnik »Slovenca« v št. 244 od 28. t. m. podtaknil mariborskim demokratom v zadevi imenovanja novega ravnatelja na državnem ženskem učiteljskem zopet vse mogoče lažnjive lastnosti. Češ, da še sedaj intrigirajo proti nekemu »najresnejšemu kompetentnu«. — Ugotoviti moramo, da se niti mariborsko vodstvo Demokratske stranke niti njeni posamezni pristaši s tem vprašanjem še niso bavili, ker mesto še ni razpisano, in niti od daleč ne morejo vedeti, kdo bo kompetenten. »Slovenčev« dopisnik sliči očitno travo rasti.

m Seja mestnega šolskega sveta mariborskega se vrši danes 29. t. m. v mestni posvetovalnici. Na dnevnem redu je med drugim tudi proračun za leto 1926.

m »Iz slovenskega kulturnega sveta«, se imenuje serija predavanj, ki jo namerava prirediti »Ljudska univerza« tekoma novembra. Na sporedu so za sedaj sledeči večeri. V torek dne 3. novembra: Slovenska umetna pesem v prvi dobi (od Trubarja do l. 1873). Predava: gosp. prof. Družovič, pojeta: ga M. Družovičeva in g. operni pevec Burja. — V ponedeljek 9. novembra: Slovenska narodna epika v zvezi s srbohrvatsko. Predava g. prof. dr. Maks Kovačič. — V petek dne 13. novembra: Slovenska umetna pesem. (Nedved - Foersterjeva doba). Predava g. prof. Družovič. Pojejo ga M. Družovičeva in g. Burja in Živko. — V ponedeljek dne 16. novembra: Razvoj slovenskega pripovednega slovstva. Predava g. prof. Bogo Teply. Začetek vedno ob 19.45 uri. Nadaljna predavanja bomo še objavili.

m Predavanje o ženski higijeni za moške. Kakor že javljeno, bo priredila »Ljudska univerza« kot dodatek pravkar zaključenemu higijenskem tečaju v petek ob običajni uri v kazinski dvorani zanimivo in nenavadno predavanje. G. dr. Fr. Toplak, specialist za ženske bolezni in porodništvo, bo imel izključno moškim namenjeno predavanje o higijeni žene. Mož in oče bosta izvedela iz strokovnjakovih ust veliko tega, kar morata poznati v odnosih napram ženi oziroma hčeri. Zato priporočamo odraslim moškim, da obiščejo to predavanje v kar največjem številu.

m Trgovski gremij — sekcija manufakturistov sklicuje sestanek članov, ki se vrši v pisarniških prostorih trg. grem. danes ob 8. uri zvečer. Sekcija bo obravnavala 1. carine, 2. trg. pogodbo s Českoslovaško in 3. tekoče zadeve.

m Za Jugoslov. Matice je nabrala vesela družba včeraj v Narodnem domu 66 Din. — Posnemajte!

m Mestni odbor NRS v Mariboru nas prosi za objavo sledečega sporočila: Pisarna MO Narodne Radikalne Stranke v Mariboru se nahaja sedaj na Koroški cesti št. 10. I. nadst. Uradne ure so; ob

delavnikih od 16.—18. ure (4.—6. ure) popoldne, ob nedeljah in praznikih pa od 10.—11. uri dopoldne. — Pristaši NRS dobe tam potrebna pojasnila in navodila.

m Uradniška menza. Dnevna hrana za 12 Din. Priglasijo se lahko vsak dan v opoldanskih urah.

m Novosti v »Ljudski knjižnici«. Pretekli teden je nakupila Ljudska knjižnica zopet čez 100 novih knjig iz slovenske, srbohrvatske in nemške literature. Knjige so že vpisane in bodo v četrtek občinstvu na razpolago. Posežite prido po njih, saj se čas, ki ga uporabi človek za dobro čtivo, zmerom bogato obrestuje!

m Mestna Orjuna v Mariboru priredi v soboto 31. oktobra ob 20. uri v restoraciji Narodnega doma družaben večer. Sodeluje orkester in pevski zbor. K obilni udeležbi vabi odbor.

m Ptiki brez gnezda. Vilhelm Donat je prišel s svojim 2½letnim bratom 28. tm. ob 19. uri na policijo, češ da ju je mati zapustila. Nezakonski oče ju je po deložaciji imel dva dni pri sebi. Toda tretji dan je odšel s starejšim illelnim sinom in mlajšima naročil naj gresta k neki sorodnici. Ta ju je poslala na policijo, od koder sta bila predana dečji stanici.

m Policijska kronika. Od srede na četrtek je bila izvršena 1 aretacija, vložnih pa je bilo 12 prijav radi najrazličnejših prestopkov.

m Elitni koncert z gostovanjem g. Cirila Bratuša, Andrienne de Salvy in čelista M. Worlicek-a se vrši v četrtek 29. tm. v Veliki kavarni.

m Kavarna Evropa. Se par dni svira in poje Ruska godba »Komarove« dnevno od 20.30 do 2. ure. Popoldne od 16.30 do 20.30 svira Duo Šmid-Herzer.

Mednarodni dan štednje

Dne 31. oktobra mislimo o tem, kako bi z varčevanjem koristili svojemu narodu!

Prestana trpljenja, strah in grozote svetovne vojne so navadile ljudi, da so začeli omalovaževati samega sebe. Posledica tega je bila, da niso mislili na bodočnost temveč so iskali le trenutne tolažbe. Ta pojav je bilo opaziti posebno v ugodnih prevratnih razmerah, ko so ljudje razsipavali s preostanki imetja. Takratna potratja je prešla v navado, ki je ukoreninjena še danes posebno v vrstah srednjih slojev.

Da bi se odpomoglo nepremišljenemu zapravljanju, se bo vršil na pobudo mednarodnega kongresa hranilnic v Milano dne 31. t. m. mednarodni dan štednje. Po vsem svetu se bo vršila velikopotezna propaganda varčevanja. Sodelovale bodo šole, cerkev, tisk, film in radio. Vzor v štednji nam je Belgija. Od sedmih milijonov njenega prebivalstva imajo štiri milijoni hranilne knjižice, kar so dosegli predvsem s propagando v šoli. V Italiji imajo ovitki šolskih zvezkov napise, ki spominjajo in vzpodbujajo mladino k štedljivosti.

V Španiji navajajo mladino k štedljivo

sti s pesmijo, besedo in filmom. Originalno propagirajo štedljivost Amerikanci. Imajo namreč ure in koledarje, ki beležijo čas samo takrat, če se vlaganje dnevno določen znesek.

Obširno propagando varčevanja vodi tudi Nemčija in Avstrija. Dunajski kreditni zavod bo dal vsem otrokom, rojenim leta 1925, hranilno knjižico z vlogo dveh šilingov, če vložijo stariši otrok ob istem času 3 šilinge. Drug hranilni zavod bo naklonil otrokom, ki še niso stari nad 10 let, a so rojeni 31. okt. enako vlogo, ako ostane tudi vloga starišev nedotaknjena do otrokovega 40 leta.

Po vsem svetu propagirajo varčevanje, samo pri nas, ki smo varčevanja menda najbolj potrebni, se ne stori ničesar. Inozemski listi prinašajo dolge članke o narodno gospodarskem pomenu varčevanja. Povsod se vrše priprave, da se dan 31. oktobra posveti misli štednje, medtem bo v naši državi običajna vsa propaganda v suhem navajanju vzgledov v temle člančiču. Mednarodni dan štednje smo docela prezrli!

Kje bo stal spomenik padlim vojakom?

K naši anketi

Dovolite mi malo prostora, da obravnavam z zgolj strokovnega in umetniškega stališča ta za Maribor važno vprašanje. Obenem naj služi pričujoči donesek za pojasnilo odboru predloženega osnutka in načrta z geslom, »Žrtev«, ki je prejel drugo nagrado.

Pravijo: vsak berač hvali svojo mavho, zato si nič ne domišljujem; ako odbor in javnost prirediti moji ideji, je prav, če ne, pa brez zamere.

Kdor se je moral v svetovni vojni boriti, trpeti, stradati, vlačiti se po strelskih jarkih, kavarnah in bolnišnicah, je imel priliko zlasti še v drugi polovici vojne opazovati pravo bistvo in dušo vojaka-borca. Tu ni bilo pozerstva in dramatične geste niti takrat, ko ga je zadela krogla. Tu si videl fizično in duševno do skrajnosti zmučene, živčno otopele reveže ždeti v jarkih in kavarnah z eno samo željo: konec in domov. V taki pozi sem tudi jaz predstavil vojaka, zrušenega od krogle, fizične in duševne bolesti: iz rok mu pade puška, z glave čelada, ki leži na granitnem podstavku.

Odbor je določil park za postavitev. S tem predlogom se strinjam. Vsaka velika plastika rabi precejšnji prostor, da se jo more prav in z užtkom gledati, nemoteno od drugih predmetov in vtisov. To se more doseči samo v parku. Na pokopališču imamo že itak dovolj dobrih in slabih spomenikov. Tako bi morali za spomenik prirediti in zaokrožiti okolico v enoten in harmoničen vtis: to bi pa vzelo dosti prostora, spomenik bi moral biti zelo velik, da pride do pravega učinka, kar bi zopet preokorčilo proračun.

Spomenik ima resen značaj in spada v resno okolico. Zato sem si izbral zanj trikot v novem parku med smrečjem, kjer je preje stal Jahnov spomenik. Ves omenjeni prostor je v parku nekaj posebnega, ker napravi radi temačnih, visokih in tihih smrek mračen vtis. Na tem trikotu se naj pot, ki vodi danes v malem loku v smeri proti Kalvariji, zravna ter naj se napravi pravokotno na zravnano mimo skale, ki se seveda odstrani, še druga 45 m široka pot. Na križišču obeh poti naj se napravi zaokrožen prostor s polmerom 7—8 m. Ta prostor in obe poti se naj ob robu na novo in gosto nasade smreke, ki se pozneje eventualno lahko arhitektonsko obrežejo na gotovo višino. Smreke, ki sedaj rastejo na tem prostoru (trikotu), naj se posekajo. V sredini bi stal spomenik, kot je razvidno iz situacijskega načrta in škece, ki bo prihodnje dni raz-

stavljena v kazini. Ves ta del dobi resno in zaokroženo celoto; ker svoji spomenik kakih 30 m od najvišjih smrek, pada solnena svetloba preko vrhov ravno na postavlo. Ta načrt ima prednost, da se, sedaj zanemarjeni prostor lepo preuredi, skale nekdanjega Jahnovega spomenika odstranijo in porabijo za podstavek. Ob enem se lahko za ta načrt porabijo tudi skale od prejšnjega spomenika nadvojvode Ivana; tako izgineta oba žalostna ostanka preteklosti. Park bi dobil v slučaju uresničenja mojega načrta nov čar. Upam, da ta načrt ne bo kratil mladim mamcem in zaljubljenim parčkom užitka. Uresničenje načrta ne bi po mojem preudarku prekoračilo vsote 100.000 Din. Poudariti pa moram, da bi bil vsak drug prostor v parku za spomenik neprimeren.

Fran Ravnikar, akad. kipar.

—

Glede na tozadevno priobčitev v »Taboru« z dne 29. oktobra 1925, št. 246, kjer omenja neznani pisec tudi moje osebo in da je »občinski svet na podlagi obč. svetnika g. Stabeja sklenil, da se postavi spomenik na pokopališču, konstatiram zgolj radi takega netočnega poročanja: 1. v mariborskem občinskem svetu zdaj še nisem stavljal v zadevi spomenika v svetovni vojni preminilim vojakom v Mariboru niti enega predloga, 2. niti je občinski svet v tem oziru kaj razpravljal ali sklepel. Nadalje se mi zdi zelo neprimerno razpravljati v javnosti o neki stvari, ki zato še ni godna in ki o nji pisec ni točno poučen ter, kakor videti, enostranski. Končno sodi pod vsako tako stvar pisčev podpis. Jože Stabej, občinski svetnik.

O p o m b a u r e d. Nismo pooblaščen, da bi pisca izdali; nazadnje se nam to ne zdi tako važno kot meni g. Stabej. Po pojasnilu g. Stabeja je jasno, da gre za nesporazumljenje: g. Stabej je najbrže stavljal predlog v Odboru za postavitev spomenika. Na sami stvari to nič ne izpremeni. Dejstvo je, da je odbor ovrgel svoje prvotno stališče. Če odbor apelira na javnost, naj daje denar, sme javnost zahtevati, da se vprašanje postavitve spomenika razčisti pred širšim forumom nego je ad hoc izvoljeni odbor. Ne strinjamo se s trditvijo g. Stabeja, da stvar še ni godna za javnost. Da bomo vsestransko poučeni, naj se oglasi odbor s primernim odgovorom. Zgornje pojasnilo ima zgolj oseben značaj in se tiče le enega stavka, ostalih trditve pa ne ovzrže.

Sokolstvo

O Sokolski plesni tečaj. Ker se bo mogel vršiti plesni tečaj za starejše članstvo le ob zadostnem številu udeležencev, naprošamo interese naj se nemudoma vpišejo pri hišniku v Narodnem domu. Začetek tega plesnega tečaja se bo pravočasno razglasil. — Vodstvo plesne šole.

Sport

Českoslovaška : Jugoslavija 7:0 (5:0). Naša reprezentanca je doživela v tekmi proti Českoslovaški tečaj poraz, ki bo gotovo ugodno uplival na italijanske igralce, ki se resno pripravljajo za nastop proti Jugoslaviji, ki gostuje dne 4. novembra v Padovi. Tekmi med Českoslovaško in Jugoslavijo je prisostvovalo 17.000 gledalcev.

M.O. (Službene objave). V nedeljo dne 1. novembra 1925 se odigrajo sledeče prv. tekme: v Mariboru SK Svoboda : ISSK Maribor ob 15. uri sodnik g. Nemec; športno nadzorstvo g. Osebig. V Ptuj: SK Ptuj : TSK Merkur sodnik g. Radolič; športno nadzorstvo g. Zellner. Prvenstvena tekma SD Rapid : SK Ptuj se definitivno odigra 15. novembra 1925 v Mariboru. Pozivajo se vsi klubi M. O. v Mariboru, da se udeležijo izredne seje M. O. v soboto dne 31. nov. 1925 ob 20. uri pri »Zamorcu«. SK Mura se poziva, da na to sejo predloži po svojem delegatu vse obračune prv. tekem, v nasprotnem slučaju se bo predpisala kazen. ISSK Maribor naj predloži M. O. na poziv LNP postavu moštva pri prv. tekmi proti S. D. Rapid. Tajnik Radolič.

ASK (Zagreb) : ISSK Maribor. V nedeljo 1. novembra nastopijo prvič v Mariboru sportisti iz Zagreba in sicer Akademski športni klub, ki poseduje najboljšo hazensko družino v naši državi. V družini ASK nastopata znane najboljši jugoslovanske reprezentativne napadalke Tomljenović in Radović, družina ASK je tudi s 6 igralci reprezentativni team Zagreba, ki je minulo nedeljo porazil reprezentanco Ljubljane z 12:4. ASK zaznamuje tudi v tekmovalnih z drugimi družinami naše države same zmage, tako z ZHSK 13:6, z Viktorijo 21:1, z Vesno 9:5, z Haškom 12:6, z Concordijo 13:2, z Olympom (Opatija) 17:31, z Vesno 15:5, z Concordijo 20:3 itd. Z državnim prvakom BSK (Beograd) je lansko leto igrala 6:7 (1:4), letos po znatnem oslavljenju BSK pa gotovo nima v državi več konkurenta. Kritika omenja nastope ASK vedno z posebnimi pokloni in priznava družini izredno nadpovprečno znanje. Pridobitev »Maribora« pomeni vsekakor športno senzacijo, ki služi vsestransko pozornost. Tekma se odigra v času od 14. do 15. ure na igrišču »Maribora«. V družini »Maribora« bo bržkone kot vratarica gostovala gđ.

Cimpermanova od ljublj. »Atene«, bivša članica BSK (Beograd) in najboljša jugosl. hazenašica na tem mestu, kar utegne interes znatno dvigniti.

Kino

»Prašvet« v Apolo-kinu. Cenzurna predstava, kateri je prisostvovalo tudi več gg. profesorjev, je vzbudila med navzočimi veliko občudovanje filma, tako glede učne moči filma, kakor glede prekrasnih naravnih prizorov in mnogih zelo zabavnih momentov, ki spremljajo podučno stvarino filma od začetka do konca. Film je popolnoma nov in audi radi tega popolno čisto slik. Predprodaja vstopnic dneвно od 11.—13. ure in 17. ure naprej. Dobro situiranim posetnikom, ki tudi koncem meseca lahko pogrešajo, se nasvetuje, da si ogledajo film že v petek, ker bo na val v soboto, nedeljo in ponedeljek gotovo zelo velik. Opozorjamo tudi na prvo nedeljsko predstavo, ki se vrši tokrat radi dolžine filma že ob 14. uri in z samo hrvaškim tekstom in pri kateri so tudi znižane vstopnice veljavne. Radi velikih nabavnih stroškov so cene zvišane i. s. pri ložnih in zaklopnih sedežih za 4 Din pri ostalih za 2 Din višje kakor običajno.

Macdonald v Pragi

Praga, 24. oktobra.

Bivši angleški premier in voditelj delavske stranke Macdonald je dal dopisniku Cepsa intervju o splošni politični situaciji. Predvsem je izjavil, da bo Labour Party podpirala vsako politiko, ki jamči za mir. V doglednem času evropski mir ne bo ogrožen. Nevarnost nove vojne pa ne leži ob Renu, marveč v malih narodih, ki imajo celo vrsto problemov. Treba je resno začeti z razoroževanjem, ne samo s stvarnim, ampak tudi z moralnim. Želeli je, da pristopi tudi Rusija v Društvo narodov. Ideal sedanje mirovne politike bodi ženevski protokol.

O razmerah v Veliki Britaniji je izjavil Macdonald, da bo Labour Party izkoristila vsako priložnost, da pride zopet na vlado. Njen cilj je sedaj: rekonstrukcija Anglije, njena gesla: mir, sporazum, Društvo narodov, nobenih skrivnosti, odkritost, Komunionem ne znači nevarnosti za Anglijo, ker ga je ustvarila reakcionarna vlada, da s tem s strašilom napadi v svoje vrste kar največ volilcev. Sedanja angleška vlada je vlada manjšine.

Angleški socializem se sicer oklepa Marksovih doktrin, vendar pa ni zoper versko. V njegovih vrstah deluje tudi mnogo duhovščine. Angleški socializem se tedaj po svojem duhu in metodah razlikuje od kontinentalnega.

V ostalem je izjavil Macdonald, da njegovo potovanje nima političnega značaja.

Tako je slovel na pr. pritlikavec Triboulet, dvorni norec Ludvika XII. in Franca I. Literarno ga je ovekovečil Viktor Hugo v delu »Kralj se zabavlja«, iz čigar je posneto tudi besedilo Rigoletta. Nič manj slavna ni bila znana pritlikavska petorica Katarine Medicejske. Živel so v vojvodskem gradu v Mantovi in so se imenovali Merlino, Mandricari, Peladino, Radomonte in Majoski. V gradu so zgradili za te pederj-može majhne sobice.

V novem veku so pritlikavci prenehali biti igračke cesarjev, kraljev in knezov, vendar pa jim je nenavadna postava tudi posihdob dajala posebno mesto med ljudmi in vzbujala pozornost bogatašev, tako da se jim ni godilo slabo. V minule stoletju je živel na Angleškem pritlikova gospa Gibsonova v dobrem zakonu s pritlikavcem. Majhni zakonski parček je razmnožil človeštvo za devet potomcev, ki pa so vsi bili normalne rasti, vendar jih je vzrastlo zgolj petero.

O pritlikavcu Joffreyu pripovedujejo nastopno mično zgodbo: Neki šaljivec, ki mu je znana vedežvalka čisto napak razodela »usodo«, se je razljutil nad starko in sklenil maščevanje. Vlovil je njeno mačko, odril kožo z nje in posadil vanjo desetletnega pritlikavca. Nato ga je položil v kot sobe, v kateri je opravljala čarovnica nekake tajne obrede. Po obredih je starka vrgla mački košček sira. Lahko si mislimo, kako se je prestrašila, ko se je oglasila mačka iz kota: »Hvala, če sem lačna, si sama zaslužim!« To reši, je »mačka« skočila na čarovnično mizo, kamor so udeleženci njenih obredov nanosili precej zlatnikov. Nastal je hud poplah; čarovničini verniki so jo brž popihali, misleč, da se je sam hudič pretvoril v mačko. — Istega lili-pulanca je dal buchinghamski vojvoda zapreti v ogromno torto. Ko so jo gostje slovesno razrezali, je skočil iz torte pritlikavi Joffrey in jih zanosno pozdravil.

Pritlikavec Boruslavsky je doživel matuzalemsko starost 98 let in je prepotoval vso Evropo, nastopajoč v cirkusih in varijeteh. Owen Farrol je bil znan po svoji moči. Drugi njegov tovariš Simon Paap se je rad sprehal po prometnih ulicah. Ko pa so ga nekajkrat nepazljivi pasanti, katerim se je bil zapletel pod nogo, pošeno pohodili, se je bistroumni pritlikavec domislil pametne ideje. Obledel si je otroško obleko, vzel v roke igračko in krenil na sprehod po najživalnejši ulici. Nikdar se mu ni zgodilo nič neprijetnega. Oženil se je z normalno ženo, ki ga je vodila na sprehod oblečena kot pastunja.

Najslavnejši pritlikavec je bil »general« Tom Ponee, ki si je pridobil ogromno premoženje ter je obogatil tudi še svojega impresarija. Njegovo pravo ime je bilo Charles Stratton, za generala pa ga je napravil Barnum. Bil je komaj 55 cm visok. Barnum mu je delal silajno reklamo. Dal je izdelati zanj miniaturno kočijo, v katero so bili vpreženi jedva 85 cm visoki ponijci. Za kočijaža in slugo so vzeli otroke, ki so jih maskirali kot pritlikavce. Ponee je bil tudi gost kraljice Viktorije. O njem pripovedujejo najrazličnejše anekdote. V New Yorku se je bojda skril v ročno torbico neke dame, v Parizu pa mu se je zgodilo sledeče — kar je zajamčeno resnično:

Ponee je bival na Boulevard des Italiens, kjer je imel nadstropje nad njim svoje stanovanje slavnega tenorista Lablache, velikan po postavi. Nekega dne je obiskalo pritlikavca več Angležev, ki pa so se zmotili v nadstropju in so potrkali pri tenoristu, ki se je pravkar oblačil. Šel je takoj odpreti; ko so ga vprašali, ali je doma mojster Ponee, jim je odvrnil mirno in prepričevalno: »To sem jaz!« Angleži so zijali od čuda in dolgo niso mogli priti k sebi. »No, mislili smo, da ste malce manjši...«, so mu rekli resignirano.

V našem času dobe pritlikavci dobre službe kot akrobati, žonglerji in podobno. Maribor je izgubil svojega pritlikavca še nedavno in je marsikomur v dobrem spominu. Reči pa moramo, da je bil ta možiček velikan v svetu pritlikavcev. Mr. Ponee ga ne bi štel za svojega tovariša. Pa je bil vendarle mariborska zanimivost, dasi mu majhna postava ni prav nič olajšala trdega življenja.

Roman cesarja Viljema II.

Nemški pisatelj Emil Ludwig je izdal knjigo »Viljem II.«, ki je senzacija nemškega knjižnega trga. Roman je nekako znanstveno pripovedovanje o zadnjem nemškem cesarju; pisano na podlagi zelo natančnega proučevanja vseh dokumentov. Ludwig izvaja značaj in neslavni cesarjev konec iz samega Viljemovega rojstra. Ko se je rodil, se je cesarske rodbine polastila groza: prestolonaslednik je prišel na svet pohabljen, z ohromelo roko. To je bilo odločilnega pomena za vse poznejše Viljemovo življenje.

Zdelo se je samo ob sebi umevno, da mora biti bodoči nemški cesar predvsem vojak. Pri tem pa je moral skrbno skrivati svojo telesno nesposobnost, ki mu je onemogočila redno vojaško službo. Že izza mladih nog je skušal Viljem pohabljenost skriti; tako se je v njem silno ojačil nagon k pretvarjanju in komediji. Večno je skrival levo roko in je skušal z desnico opraviti to, kar store drugi z obema rokama. Često je pri tem rajši prenesel bolečine, samo da je pokazal vojaško strogost, obvladovanje in junaštvo.

Viljemova mladost je bila žalostna; niti oče, prestolonaslednik Viljem, ki je dolga desetletja čakal na prestol in se ga je učakal šele na koncu življenja, ga ni maral, medtem ko je njegova mati — rodod Angličinja — uprav sovražila neokretnega in pohabljenega princa. — Pozneje je Filip Eulenburg umel smoteno izkoristiti princovo bolesto nadutost in je s svojo žensko naturo še bolj ispridil Viljemov bolesten značaj.

Viljem je vedel, da na dvoru v Angliji in v Rusiji — bolj po Bismarckovi zaslugi — gledajo nanj z zaničevanjem, zato je smrtno zasvožil oba dvora in to sovraštvo je potem ravnalo njegovo politiko. V svoji okolici ni maral odkritostnih in razumnih svetovalcev, kar je povzročilo njegov tragičen konec, ki ga zgoraj imenovani romanopisec opisuje z velikim umevanjem in z umetniškim slikanjem, skušajoč ustvariti iz Viljema eno najtragičnejših zgodovinskih figur.

»Lidové Noviny«.

Iz življenja in sveta

Pritlikavci

Od časa rimskega cesarstva do danes so bili pritlikavci vedno priljubljeni in noben izmed njih se ni izgubil v življenju. V starem veku so jih čislali zavoljo

njihove groteskne postave in obraza, v katerem se spajata otročji in starčevski izraz v eno podobo. Posebno dobro se jim je godilo v srednjem veku, zlasti še, če je bilo z njihovo neznatno postavico združeno še kaj duhovitosti in humorja.

Pozor!

Ako hočete izvedeti svojo bodočnost, se obrnite na znamenitega egiptovskega grafologa, kateri vam pove bodočnost. Maribor, hotel »Kosovo«, soba št. 2, Grajski trg. 2311

Denarnice, šolske torbice, mape in termene za knjige, nahrbtnike kakor tudi različne kovčke in torbice za potovanja priporoča Ivan Kravos, Aleksandrova 13.

Slike za legitimacije Fotoatelj Japelj, Aleksandrova cesta 25, »Trgovski dom«, vhod na dvorišču. 2062

Ferromaltechina »Usmiani« zdravilno Kina vino z železom pripravljeno na bazi najboljšega vina z oboka Rab, iz lastnih vinogredov. Predpisujejo kod sigurne radikalno zdravilo za sledeče bolezni: Slabost, onemoglost, bledolichost, malarijo, rahitidisa in kot roboraus te stomachium. Razen tega se priporoča porodnicam in rekonvalescentom. Ferromaltechina so pripravili tudi otrokom za dober tek in kar je poglavitno, ne kvari želodca, temveč ga ojačuje in poveča apetit. Ferromaltechina »Usmiani« originalna steklenica od 350 gr. vsebine se dobi po vseh lekarnah, a kje ga ne bi bilo. Se naročuje pri izdelovalcu. Pezi na ime: Ferromaltechina »Usmiani«. Ime in znamka po zakonu zaščiteni. Varujte se ponarejenih znank. Ferromaltechina izdeluje edino lekarna Usmiani, Rab (Dalmacija). Zadržajte specialni cenik, katerega se pošlje brezplačno v vopogled. Stevilne zahvale in priznanja so v vopogled. 2163

Leseno pohištvo
Železno pohištvo
Tapetn. pohištvo
Pisarn. pohištvo
Posteljna oprava
Preproge
Zavese
Blago za pohištvo
Posteljno perje
po izredno nizkih cenah v zalogi pohištva

Karol Preis
Maribor
Gospodsk. ulica št. 20
(Pirchanova hiša)
Svoboden ogled!
Ceniki brezplačno!

Nagrobni črni marmornati kamen, lep in velik, se prodaja, Miklošičeva ul. 4, pri hišniku od 10.—12. ure. 2321

Zimski plašč, obleke za gospode, ženske suknje, kostumi, obleke, čevlje, jumper, šali, zavese, blazine za divane, nastavljač, vaze, čajne ročke, posoda, srebrne žlice, nakit, knjige, note, slike, pristni skarni izrezki in druga različna roba. Aleksandrova c. 21, pritišje. 2319

Javljam, da sem svojo trgovino na Aleksandrovi cesti 31 popolnoma likvidiral. Ev. do pise sprejema iz prijaznosti gosp. Stefan Dergas. Gabčeva ulica 3/1. Feliks Pučko, trgovina delikates Maribor, Aleksandrova cesta 31.

31. oktobra, začetek našega hranilnega leta za plosni stavbeni fond, ustanovljen pri kreditni stavbeni zadrugi »Mojmir«. 2317

Za Vse svetnike

priporoča vrtnarstvo Ivan Jemec, Maribor, Razlagova ulica št. 11 venci in šopke, sveže in umetne, specialne krizanteme, po najnižjih dnevnih cenah.

2322

Kdor rabi pisarniške potrebščine 335 najboljših kvalitet, kupi le pri **Zlati Bršnik, Slovenska ul. 10**
KRAVATE

kupite najceneje pritvrdki

1889

ANICA TRAU, Maribor, Grajski trg 1.

Vrtnarija olepševalnega društva

Maribor, Koroščeva ulica št. 29

prevzame za Vse Svetnike vsa okraševanja, dekoracijo grobov, izvršitev vencev in šopkov po najnižji dnevni ceni. Dekoracije grobov prevzame tudi za Pobrežje, kjer bo tudi stojnica z venci in rezanimi cvetlicami. **Stanko Mejovšek, nadvrtnar olepševalnega društva.**

Radi uvedanja specialnega blaga sem cene blaga dokler traja zaloga

znatno znižal

Lepa izbira klobukov, čepic, srajc, spodnjih hlač, jegerovega perila, damskih hlač, ovratnikov, robčkov, kravat, nogavic, svilnenih bluz, šalov, trikotaže, fine parfumerije in drugega blaga. Stranke, katere kupijo čez 50 Din blaga dobijo razven znižanja cene tudi 10% popusta.

B. Veselinovič in Komp. Maribor, Gosposka ul. 29

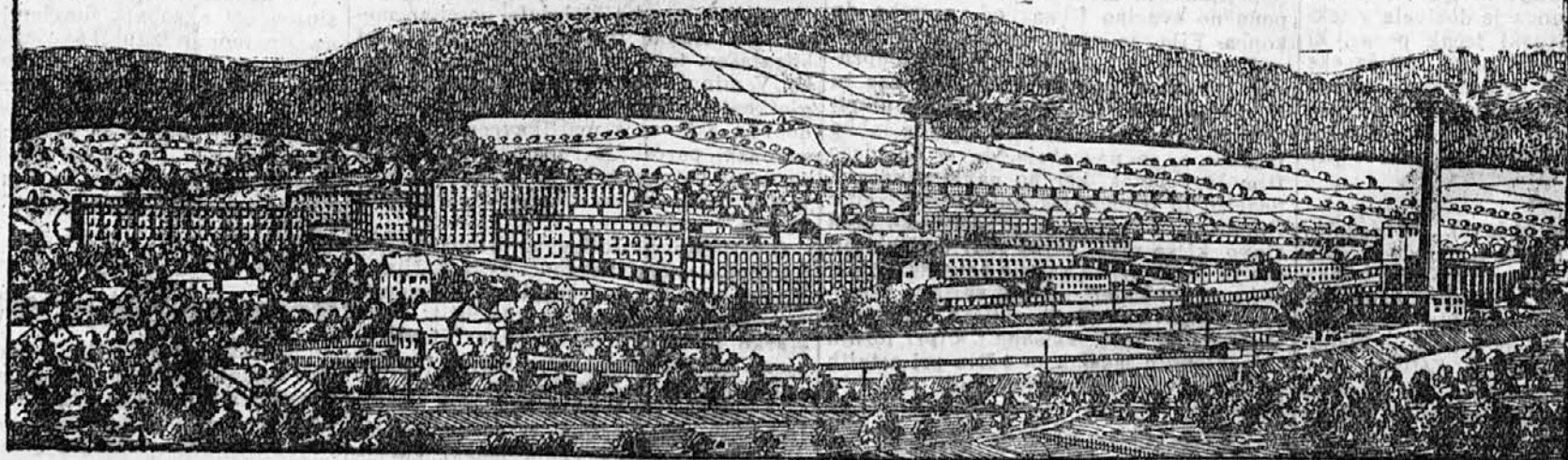
NE ZAMUDITE

2318

zelo ugodnega nakupa najmodernejših damskih klobukov pri modistnji **Armbruster, Maribor, Vetrinjska 17**

Podpirajte Jugoslovensko Matico!

Rata

NAJVEĆA TVORNICA EVROPE

**5000 MARLJIVIH RADNIKA
PROIZVODI ZA JEDAN SAT**

**5000 PARI DOBRIH I JEFTINIH
CIPELA**

Rata

CIPELA I KOŽA DION. DRUŠTVO.

**Zagreb
Beograd
Osijek**

**Sor bor
Vel. Bečkerek
Dubrovnik
Split**

**Sarajevo
Novi Sad
Brod n.Š.
Zemun**

**Subotica
Skopje
Maribor**